

Dzień dobry

1. Tematy i materiały do przerobienia od 25.05. do 07.06.
2. Uczcie się zgodnie z planem lekcji i dokładnie czytajcie teksty z podręcznika.
3. Tematy i notatki **przepisujcie** do zeszytu.
4. Zdjęcie przepisanej i uzupełnionej notatki wraz z tabelką do tematu „Od rycerstwa do szlachty” prześlijcie na adres urszula74@interia.pl najpóźniej do soboty 30.05. do godz. 14.00
5. Utrwalajcie materiał, powtarzając go. W notatkach macie zawarte to, co najważniejsze.
6. W przypadku problemów kontaktujecie się ze mną poprzez e-mail: urszula74@interia.pl

26.05. TEMAT: Wielka wojna z zakonem krzyżackim.

- Przeczytaj rozdział *Wielka wojna z zakonem krzyżackim* s. 199-205.
- Zapoznaj się z tekstem źródłowym, ikonografią, tabelką i mapą w tym rozdziale podręcznika.
- Zapoznaj się z notatką i przepisuj ją do zeszytu.
- Obejrzyj film <https://gwo.pl/bitwa-pod-grunwaldem-p4409>

Notatka

Po zawarciu unii polsko-litewskiej Krzyżacy przestali być potrzebni, ale nadal starali się podbijać Litwę i rozerwać unię.

W latach **1409-1411** Polska i Litwa stoczyły **wielką wojnę** z zakonem krzyżackim. Doszło do niej, ponieważ Litwa poparła antykrzyżackie powstanie na Żmudzi, a Polska zapowiedziała obronę Litwy przed Krzyżakami.

15 lipca 1410 r. armia polsko-litewska, dowodzona przez króla **Władysława Jagiełłę**, pokonała wojska krzyżackie w **bitwie pod Grunwaldem**. W bitwie zginął **wielki mistrz krzyżacki Ulrich von Jungingen**. Krzyżacka potęga została złamana. Polakom nie udało się jednak zdobyć **Malborka** – stolicy państwa krzyżackiego.

W **1411 r.** strony konfliktu podpisały **pierwszy pokój toruński**, na mocy którego:

- Polska odzyskała jedynie ziemię dobrzyńską, a Litwa czasowo Żmudź,
- Krzyżacy musieli zapłacić Polsce odszkodowanie wojenne.

29.05. TEMAT: Od rycerstwa do szlachty.

- Przeczytaj rozdział *Od rycerstwa do szlachty* s. 211-217
- Przepisz do zeszytu notatkę, uzupełniając ją brakującymi wyrazami. Przepisz i uzupełnij również tabelkę, która jest w notatce. Podkreślone i pogrubione wyrazy **wyróżnij** w notatce. Zdjęcie swojej pracy prześlij najpóźniej do soboty 30.05. do godz. 14.00 na adres urszula74@interia.pl

Notatka

1. Dzięki przywilejom, w XV w. rycerstwo przekształciło się w szlachtę, która wraz z królem współrządziła państwem.

Najważniejsze przywileje szlacheckie to:

Miejsce	data	Król, który go wydał	Postanowienia
Koszyce	1374		
.....		Władysław Jagiełło	Bez wyroku sądu król nie może uwięzić szlachcica.
.....			Król nie nałoży nowych podatków ani nie zwoła pospolitego ruszenia bez zgody szlachty.

2. – zjazdy szlachty danego województwa lub ziemi. Podejmowały decyzje o sprawach państwa i przekazywały je sejmowi przez posłów.
3. – instytucja decydująca o najważniejszych sprawach państwa (m.in. o wojnie i pokoju oraz podatkach) składająca się z trzech stanów sejmujących:
 - – zwoływał sejm
 - – najważniejsi dostojnicy państwa i duchowni. Zostawali nimi tylko magnaci
 - – posłowie szlacheccy wybrani przez sejmiki.
4. W roku uchwalona została **konstytucja *Nihil novi***, która gwarantowała, że sejm nie uchwali żadnych nowych praw bez zgody wszystkich trzech stanów sejmujących.
5. **Demokracja szlachecka** – to ustrój Rzeczypospolitej od XV/XVI do XVIII w., w którym szlachta wspólnie z królem decydowała o sprawach państwa (**ustrój monarchiczno-szlachecki**).

Temat: *Synowie Jagiełły* będzie realizowany na 2 godzinach lekcyjnych.

02.06. TEMAT: Panowanie Władysława Warneńczyka.

- Przeczytaj z rozdziału *Synowie Jagiełły* podrozdziały Polska monarchia elekcyjna, Druga unia z Węgrami i Władysław Warneńczyk s. 206-208.
- Zapoznaj się z tekstem źródłowym i ikonografią w tym rozdziale podręcznika.
- Przyjrzyj się mapie i zwróć uwagę na obszar Turcji oraz miejsce bitwy: Warna położona jest nad Morzem Czarnym.
- Zapoznaj się z notatką i przepisuj ją do zeszytu.

Mapa

Notatka

Polska od 966 r. była **monarchią dziedziczną**, tzn. że po śmierci władcy tron obejmował jego syn lub inny krewny. Po wyborze Jagiełły na tron polski, stała się **monarchią elekcyjną**, ponieważ wyboru króla dokonywali możnowładcy (najbogatsi rycerze). Przez kolejne lata wybierali oni potomków Władysława Jagiełły - dynastia Jagiellonów.

Po śmierci Władysława Jagiełły tron objął jego syn **Władysław**, który w 1440 r. został także królem Węgier (unia personalna).

Władysław prowadził wojnę z Imperium Osmańskim (Turcją), które zagrażało Węgrom. Odniosł zwycięstwo nad wojskami tureckimi i zawarł z sułtanem pokój. Jednak wkrótce król go zerwał. W **1444 r.** w **bitwie pod Warną** armia polsko-węgierska poniosła klęskę. Na polu walki zginął król Władysław zwany odtąd **Warneńczykiem**.

W **1453 r.** Turcy zdobyli Konstantynopol, przestało istnieć Cesarstwo Bizantyjskie.

05.06. TEMAT: Wojna trzynastoletnia i odzyskanie Pomorza Gdańskiego.

- Przeczytaj z rozdziału *Synowie Jagiełły* podrozdziały *Inkorporacja Prus*, i *Wojna trzynastoletnia* s. 208-210.
- Zapoznaj się z notką biograficzną oraz mapą w tym rozdziale podręcznika.
- Zapoznaj się z notatką i przepisz ją do zeszytu.

Notatka

W 1454 r. **król Kazimierz Jagiellończyk** na wniosek **Związku Pruskiego**, który sprzeciwiał się rządowi Krzyżaków, wydał akt **inkorporacji**, czyli wcielenia Prus do Polski. Akt ten stał się przyczyną **wojny trzynastoletniej** z Zakonem Krzyżackim w latach **1454-1466**. Ważną rolę w czasie tej wojny odegrały **wojska najemne**, które były opłacone, zdyscyplinowane i walczyły nowocześnie. Królowi Polski udało się także wykupić zamek w Malborku.

Na mocy **drugiego pokoju toruńskiego z 1466 r.**:

- Polska odzyskała Pomorze Gdańskie, ziemię chełmińską i michałowską, uzyskała Malbork, Elbląg oraz Warmię – ziemie te nazwano **Prusami Królewskimi**;
- w rękach wielkiego mistrza krzyżackiego pozostały **Prusy Zakonne**, ze stolicą w Królewcu, które stały się lennem Polski.

Odzyskanie dostępu do morza spowodowało rozwój gospodarczy Polski.

pospolite ruszenie – siła zbrojna złożona ze szlachty. Każdy szlachcic musiał się stawić zbrojnie na wezwanie króla.

lenno – ziemie zależne od innego państwa.